

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM 3.— K. | —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV., (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33.
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ivenként 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Az állami szénbányászatról.

I.

A folyó évben „A Bányá” 4. számában egy érdekes cikk jelent meg, amelynek szerzője Lukács László akkori pénzügyminiszter ur Ónagyméltóságának az állami szénbányászat érdekében hozzája intézett többrendbeli interpellációra esetről-esetre megadott válaszában bizonyos ellentmondásokat lát, amelyből azt a következtetést vonja le, hogy a volt pénzügyminiszter ur az állami szénbányászatról — s így valószínűleg az állami fémbányászatról is — nem volt helyesen informálva, vagyis azokról világosan átlátható reális képet magának nem alkotott, amit főleg a bányakincstárnál divó elavult adminisztrációnak tulajdoníthatni, miért is egy mindnyájunktól megszívlelendő, hatásában mélyreható, fölülte életre való monstruc javaslatl áll elő. Szükségesnek tartja, hogy a pénzügyminiszterium keretén belül külön műszaki államtitkári állás rendszeresíttessék, amely kizárólag a következő osztályokat foglalná magában:

1. Állami vaskohászat, vasércbányászat, vasgyárak.
2. Ércbányászat és fémkohászat.
3. Sóbányászat.
4. Szénbányászat.
5. Földgáz-osztály.
6. Tanügy, idején a bányászati főiskola, bányaiskolák kezelése stb.

Lehetetlen e javaslat fölött észrevétlenül átsiklani. Sőt örvendetes, hogy az állami szénbányászatról illetékes és nem illetékes faktoroktól oly sokat összehalmozott cikksorozatokból egy komoly bányatechnikus mély gondolkozású javaslata dombozik ki, — ami nyilván képzett szakavatottságra vall — amely nem áskálódik, nem intrikál, nem vádol, hanem a dolog lényegét, a kérdés facitját tárja elénk. Egy alapvető, gigászi javaslat, amely márholnapra keresztül nem vihető, de minél előbb kiforszírozandó, amely igen alkalmas lesz arra, hogy végre-valahára ugy az állami bányászat vezető szakköre, mint a műszaki államtitkár, a pénzügyminiszter és így Lukács volt pénzügyminiszter ur is, tisztán

átláthassák a bányászat és kohászat teljes ügymenetét. Mert ehhez a tiszta átlátáshoz az állami bányászat adminisztratív strukturája a javaslat tendenciájaként mindenestre más, egészségesebb alapokra bazirozandó.

Engedje meg az igen tisztelt cikkiró — mint aki reorganizációs javaslatát tisztán bányászati fogta fel — hogy én viszont kereskedelmi adminisztratív szempontból nagybecsű javaslatát szerény nézetem szerint még a következő osztályok felállításával bővítsem ki és pedig mintegy folytatólag:

7. Egy igen gyorsan működő, megbízható közös irodavezetés.
8. Egy hasonlóan működő közös könyvelőség.
9. Egy akadálytalanul működő közös pénztár.
10. Egy gyakorlatilag vezetett kebelbeli elárúsító osztály.
11. Egy rendkívül megbízható anyag és élelem osztály.
12. Bányahatósági osztály.

Megjegyezni kívánom, hogy a 6. tétel alatti osztály, a tanügy, a bányászati műszaki főosztály és így a pénzügyminiszterium hatásköre alól feloldandó volna s alája rendelő a kultuszminiszteriumnak. A 12. tétel alatti bányahatósági osztály pedig már hivatásánál és rendeltetésénél fogva sem maradhat a pénzügyminiszterium fenhatósága alatt és feltétlenül az igazságügyi miniszteriumhoz osztandó be. A pénzügyminiszterium hozza a rendeleteket, a pénzügyminiszteriumhoz kell felebbezmem, ahhoz a pénzügyminiszteriumhoz, amely egyuttal a legnagyobb bányatulajdonos is. Ibis-redibis... Ezen változtatni kell!

Az állami bányászatnak és kohászatnak jelenleg a legnagyobb betegsége, hogy magában a pénzügyminiszteri épületben, abban a kaoszos számtengerben, a többi főosztállyal egy kalap alatt működik az ott divó elavult, régi rendszerrel, amely megbénítja az ügymenetet, lassuvá, vontatottá teszi a végrehajtó munkát, bányászatiilag és kereskedelmiileg pedig kiszámíthatatlan károkat és veszteséget idéz elő. A vidéki bányahivatal megteszi sürgős javaslatát. Ezt átgyurja a főbányahivatal és votumával ellátva felterjeszti a pénzügyminiszteriumhoz. Itt külön a

bányászati főosztály, külön az államtitkár és végül a pénzügyminiszter felülvizsgálja. Mindegyiknek van egy szava, egy toldása-foldása olyannyira, hogy mire az akta hónapok elmúltával visszatér rendeltetési helyére, a bányahivatal az oly finoman és csaknem állátszóan odatapintott cifra máztól fel sem ismeri saját javaslatát. Ha végignéznünk egy pár állami aktát, votumot és egyéb véleményezést, az azokba beleerőltetett kacskaringsós hivatalos fogalmazáson át csak agyrendszerünk végső megfeszítésével fogjuk az igazságot kideríteni. Ez ellen csak úgy fogunk védekezhetni, ha egyrészt az állami bányászatot és kohászatot kiemeljük a pénzügyminiszterium titkos-rejtékhelyéből és külön e célra emelt, mindenkivel könnyen hozzáférhető, nyílt palotába helyezük át az összes fő és alosztályokkal együtt a műszaki államtitkár vezetése alatt a pénzügyminiszterium fenhatóságának érintése nélkül. Másrészt a bányászatnak megfelelőleg gürdülékenyebb, simább adminisztrációs rendszert léptetünk életbe. Ahol ma 130 millió k. ingatlan vagyronról van szó a bányászati területi objektumok értékelése nélkül és egy év alatt átlag 80 millió kor. kiadás merül fel, ott igazán érdemes külön állami bányászati palotát felépíteni.

Éppen ezért nem lesz érdektelen, ha az évszázados állami bányászat és kohászat legutóbbi 10 éves multját kuriózumképen számadatokban megrögzítjük. Nem akarok illuzórikussá válni. Nem akarok junktimot az állami fém, és szén bányászat között. Hisz utóbbi mindössze 4 esztendő mű. Csak azt a bizonyos „egészséges alapot“ szeretném felfedezni az állami *fém*bányászatnál! Ugyanis Lukács volt pénzügyminiszter ur. szerint „Az állam valamennyi üzeme között a szénbányák üzeme az, amely legkevésbé nyugszik ezidő szerint egészséges alapon. Itt *igen nagy* bajok vannak, amelyek szanalást igényelnek“. Eme kijelentése az ide csatolt táblázat jogosíthatta fel, amelyből kiviláglik, hogy az állami szénbányászat az első két kezdő évben 4.432.147 kor. veszteséggel záródott.

Folyt. köv.

⚡ HAZAI HIREK. ⚡

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter *Lóczy* János díjnok általnai lakost a zalatnai m. kir. bányakapitánysághoz, *Seontaght* Urbald díjnok nagybányai lakost a nagybányai m. kir. bányakapitánysághoz a XI. fizetési osztályba segédtitkárrá kinevezte.

Halálozás. *Reuter Károly* a szab. osztrák-magyar államvasúttársaság nyugalmazott bányamérnöke,

a *Beslinac-Progre-i* bányák kiváló főnöke 69 éves korában e hó 1-én meghalt. *Reuter* magas kora dacára is fiatalos buzgalommal látta el teendőit; személyében kitünő geologus és bányász hunyt el. Munkásai méltányos főnököt, kartársai kedves munkatársat veszettek benne.

Ahol 3 ember 36 ember d. Igát látja el. A hazai középbankokban mostanában a pénzváltás miatt a körmüket piszkálják az emberek. Olyan hivatalok ezek, ahol szívesen dolgoznának, de nincs mit. Viszont ismerünk számos — fájdalom — igen számos állami hivatalt, ahol tulong-tul volna mit dolgozni, de munka helyett szívesebben kaszinóznak az urak és manikűröznek. No nem ilyen a pénzügyminiszterium bányahatósági osztálya. Ej, mit is mondunk?

Osztály? Az a két szoba és egy előszoba csak nem megy miniszteriumbeli „osztály“-számba! Az előszobába is bebujtatták az egyetlen bányafőbiztos, aki ott valósággal robotol. Az egyik szobában az egyik min. tanácsos, a másikban a másik, aki a központi bányakapitány. Ez a három ember látja el az összes főbányahatósági teendőket ebben az országban, ami annál súlyosabb, mert a bányászat szempontjából Horvátország is idetartozik. Hogy mit végez ez a három ember, arról nem akarunk, de tán fölösleges is csevegni. Elég, ha arra utalunk, hogy a wieni cs. kir. főbányahatóságnál amiatt van lázongás, hogy csak harminchatan vannak. És kérnek személyzetszaporítást. Nálunk meg még csak egy külön szolgát se adtak ehhez az „osztályhoz“, úgyhogy nagy baj az, ha véletlenül sürgős aktát kell lehozatni az irattárból, vagy a másik osztályból, mert akkor szolgáló hijján cipelheti a főbiztos ur, esetleg miniszteri referáda esetében a miniszteri tanácsos ur. Elismerte már a miniszter is e tarthatatlan állapotokat és szaporította a személyzet számát — egygyel. Tavaly berendelték szolgálattételre egy bányabiztos, de — csodák-csodája — hamarosan vissza is rendelték. Az a magyarázata e furcsa intézkedésnek, hogy a nagyszerű miniszteriumi palotában nem volt helye már ennek az embernek. Éppen oly kevéssé tudták elhelyezni ezt az embert, amilyen nehezen ment a állami köszénbányák létesítéskor ennek az osztálynak elhelyezése. T. i. oly évtizedekre való előrelátással épült a miniszterium palotája. A berendelt bányabiztos kiinn is rekedt és ma is csak az a derék három ember sínylődik odafenn a várban. Kérhetnék ugyan, miért nem bérelnek a bányahatósági főosztály részére helyiségeket egy szemköztes bérházban? A belügyminiszterium 10 helyen van szétszórva a várban. Vagy a földmívelésügyi miniszterium vízépitési osztálya (csak p. o. említjük) abban a Sziget-utcában van, túl a nyugoti pályaudvaron,

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(B/2268/702/G85/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körut 15.

amely arról hires, hogy egy asszony ott darabolt fel egy házalót. Vagyis jó-jó messzire a miniszteriumtól. Mindezzel azt akartuk, hogy az állam ne uzsorázza ki hivatalnokait, ha meg már teszi, nézzen kissé a miniszteriumnak másik oldalára, ahova a mostani szép napos időkben színházi látcsővel a halászbástyán sétáló hülgyekre oly szép kilátás esik.

Kirándulás Brádra. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara május 24-én tartotta 40 éves jubileumát s az ünnepség kapcsán különvonaton rándult ki Brádra, az ottani bányatelepek megtekintésére. A társaság vonata először Honcstón állapodott meg, ahol Bleyer Ármin igazgató kalauzolása mellett a cementgyárat tekintették meg; itt már várták a kirándulókat a Rudai 12 Apostol társulat küldöttsége, Popper Ignác, Böhm Vilmos és Ádám Rezső vezetése mellett. Két óra után a különvonat szakadó esőben ért be Brádra, ahol Krasznay Béla bíró és Szabó Lajos körjegyző fogadták az illusztris, nagyszámú vendégeket, akik a társulat külön vonatán mentek át a zuzómű telepre, ahol Böhm Vilmos dr. bányorvos üdvözölte őket. A vendégek megtekintették a bárzai bányákat, majd a zuzóművet. A fáradt vendégeket azután a társaság fényes ebéddel vendégelte meg a tisztviselő kaszinóban, amelynek pompás berendezése csodálattal töltötte el a kamara tagjait. Ebédközben Török Arthur dr. bányorvos köszöntötte fel a társaságot, a beszédre Ottenberg Tivadar kamarai elnök választott s köszönetét fejezte ki az előzékeny fogadtatásért. Közben németországi utjáról megérkezett Buchrucker Lénárd dr., a társulat igazgatója. Az estét a társaság az aradi máv. dalkörének hangversenyén töltötte. A fogadtatás, a bankett s az ünnepély rendezésében főördeme Popper Ignác főtitkárnak van, az ő buzgóságának köszönhető, hogy minden simán és fennakadás nélkül folyt le a vendégek ottlétése a lehető legkellemesebb volt.

Aranytolvajok. A Muszari aranybányában ismét betörők jártak; az aranyhoz ugyan nem tudtak hozzáférni, ellenben 15 kiló dinamitot elloptak. A nyomozást megindították.

Fatermelők a szénbányászatban. Hazánk csakugyan szerencsés egy ország. El kell ismermelnünk, hogy vállalkozó szellemben nálunk nincs hiány. Mindenki bányászkodni kíván s a szívek legszívesebben a szén iránt dobognak. Egyik fatermelő részvénytársaságunk is örömmel adná fejét a szénbányászatra. A nógrádi Nagykürtös község határában saját furókészülékével keres szenet. Mint értesülünk, tudósokból álló bizottság száll ki, megállapítandó, hogy áll a furás és remélhető-e bányászásra érdemes kőszéntelep feltárása.

A Magyarhoni Földtani Társulat június 5-én szakülést tartott a Földtani Intézet előadó-termében. Az ülésen Balló Rezső dr. tartott előadást a dolomit képződésről; Kulcsár Kálmán a Gerecse hegység középső liaszáról értekezett. A szakülés után a választmány ülésezett.

A marosújvári sőbányákat legutóbb a szolnoki főgimnázium tanulói látogatták meg.

Gáztörvények. A pénzügyminiszteriumban foglalkoznak a gáz hasznosításának kérdésével. Erre vall, hogy — hír szerint — a központi bányakapitányság annak törvénytervezetén dolgozik, hogy a földgáz kihasználása mi módon történjék. Egyelőre csak a sármási forrásból még mindig erős dübörgéssel feltörő gázzal van, illetve lehet szó, mert az eddig folyamatban volt furások legfeljebb csak reményt keltsék. Egyik geologosunk ugyan az újabb furásokhoz nagy reményeket fűz, azonban igen komoly helyeken is aggodalmat keltett az, hogy a kutatások ily meddőknek bizonyultak. Ipari szempontból maga a kissármási gázkut is hatalmas hajtóerőt produkál, de ez se sokat változtat azon, lesz-e ipari koncentrálódás arrafelé, vagy sem; hogy ez lehessen, ehhez éppen biztos kimutatására volna szükség az erdélyi gáztartó medence gázmennyiségének, erre nézve pedig az egyetlen eddigi gázkuton kívül tudományos értékű vizsgálaton kívül vajmi kevés biztos adat merült fel. Egyelőre mi a várakozás álláspontjára helyezkedünk és és bízunk a bizókkal abban, hogy fakadnak az egyetlen gázkut nyomán még egyéb gázkutak is.

A pénzügyminiszterium bányászati főosztálya pedig arannyal foglalkozik. Csak nem akarnak igazat adni ezzel azon gáz-szakértőnek, aki illúzióknak mondta mindazt, amit a kissármási gázzal kapcsolatban tervelték? S közben érdeklődve kérjük tőlünk, mi lesz a zólyombrezói vasgyárban készült csövekkel, hová, merre vezetik a sármási gázt s egyáltalában lesz-e még földgáz az országban s mi a terve erre nézve a pénzügyminiszternek?

A „Titanit“ közgyűlése. A Titanit (Ceipek módszerű) magyar biztonsági robbantóanyag r. t. június 26-iki közgyűlésén a társaság alaptökejét lebélyegzés útján le fogják szállítani. A részvénytársaság ugyanis rövid fennállása óta veszteséggel dolgozott. A társaságnak sok időbe és anyagi áldozatába került, míg az új biztonsági robbantószert a szakkörökkel megismertethette. Kezdetben Ceipek Norbert, a titanit feltalálója állt a vállalat élén, aki elismert tudós volt és szakkember a robbantóanyagok terén, ámde kereskedői képességekkel nem rendelkezett. Ceipek Norbert ezért a vállalat érdekében békésen lemondott igazgatói állásáról. Bár a titanit előnyei ezután is csak lassan mentek át a köztudatba, ma már elterjedtségét előmozdítják és biztosítják, ugyannyira, hogy az utóbbi időben a társaság helyzete lényegesen javult. A részvényesek remélik, hogy az alaptöke lebélyegzése után a vállalat reusálása biztosítva van.

SZIVATTYUKAT ÉS

MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B/96/714/4)

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Bányászors. Gyöngyös város közelében, Deménden, egy kőbánya robbanás következtében beszakadt. Négy munkást megölt a törmelék.

Nincs osztalék. A fumei kőolajfinomító, amely a Hitelbank érdekkörébe tartozik, a hó vége felé hozza nyilvánosságra mérlegét. Ugy értesülünk, hogy a vállalat a kartell fennállása alatt 916,000 korona nyereségre tett szert, amelyet azonban az előző években szenvedett 850,000 K veszteség leírására fognak fordítani. Tiszta nyereségként csak néhány ezer koronát fognak kimutatni.

Egynapos bányászsztrájk. A múlt héten, szombaton sztrájkba léptek a Dunántúli bányavállalatok r.-t. lámpási bányáinak munkásai. A bányászok, számszerint kilencvenen memorandummal fordultak igazgatóságukhoz és több lényegtelen kivánság mellett 50 filléres béremelést követeltek. Az igazgatóság megvizsgálta a munkások kivánságait s azok nagyrésztét méltányosnak találván, teljesítette őket. Hétfőn nagy gyűlés volt Mecsekszabolcson, amelyen a lámpási bányászok, valamint s D. G. H. P. bányamunkásai is résztvettek. E nagy-gyűlésen az igazgatóságok válaszát vitatták meg. A D. G. H. P. munkásai már néhány héttel ezelőtt kértek kedvezményeket és béremelést, amelyeknek nagyrésztét teljesítette az igazgatóság. A gyűlésen a lámpási munkások belenyugodtak az igazgatóság eldöntésébe s a munkát megkezdték. A D. G. H. P. bányászai is tudomásul vették kivánságaik teljesítését, a fentmaradt lényegtelen differenciákra nézve a tárgyalások folynak, anélkül azonban, hogy a munka szünetelne.

Fuzionáló cementgyárak. A Beocsini Cementgyári Unió érdekeltiségéhez tartozó Lédeci Portland-Cementgyár és a Zsolnai Cement és Üveggyár Rt. fuzionálnak. A részvénytársaságok június 20-án tartják közgyűlésüket s ezen kimondják, hogy a Lédeci Portland-Cementgyár beolvad a Zsolnai Cement- és Üveggyár Rt.-ba.

A szolnoki petroleumfinomító. Megirtuk már, hogy Szolnokon a város közelében fekvő rékási-uton négy holdnyi területen petroleumfinomító épül. A munkálatok már meglehetősen előrehaladott stádiumban vannak. A gyár száz munkást fog foglalkoztatni s még ez évben megkezdni működését.

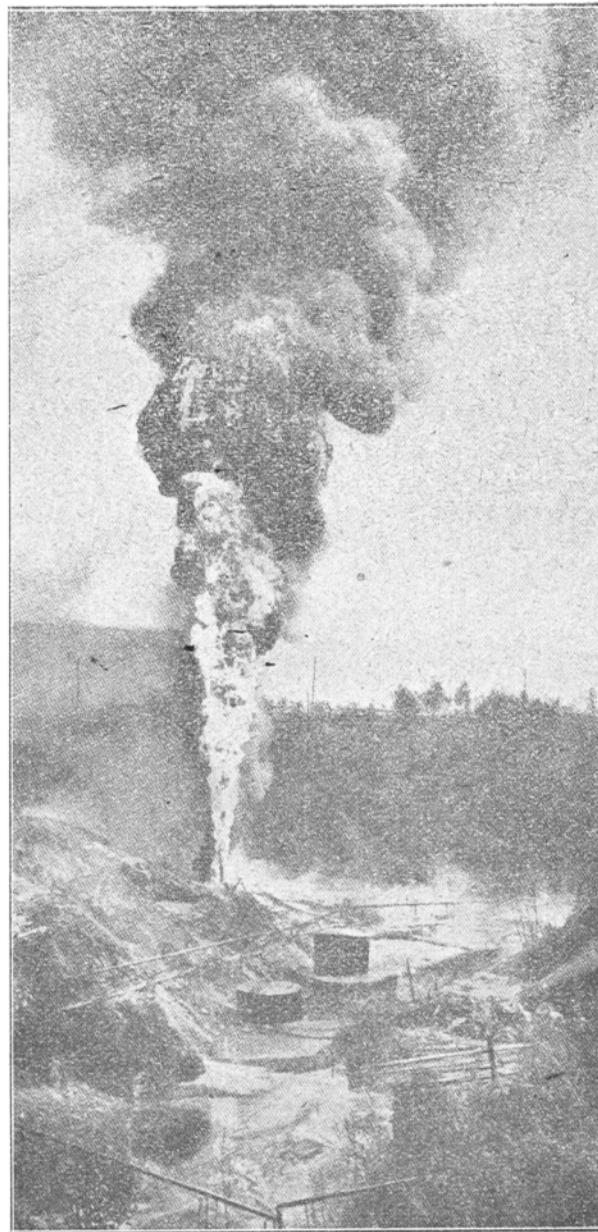
A magyar-horvát szénipar rt múlt évi mérlege 263.838 K. veszteséggel zárul. A vállalat június 28-án tartja rendes közgyűlését, amelyen a társaság felszámolásáról határoznak.

Széntorgalom. A máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák a május hó 12-étől május hó 18-áig terjedő héten, hat munkanap alatt, összesen 12694 kocsirakomány szenet adtak fel; 135 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten, ellenben 510 kocsirakománnyal többet, mint a múlt év hasonló (május 14-től május 20-áig) időszakában

Egy-egy munkanapon átlag 2114 vasuti kocsit raktak meg; 22 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A romániai petroleumtűz. Európának leggazdagabb petroleumterületén, a Prahova kerületbeli Moreni telepen borzalmas tűz pusztított az elmúlt hetekben. A tűz a német Concordia-társaság telepén

MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

∴ Szivattyúk minden célra. Tűzoltó fecskendők. ∴

Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árúk minden célra.

Kenőolajok, tisztítógyapot, gépsziják. Robbanámentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/52)

MOTOROK.

keletkezett gázrobbanás által, amelytől néhány pillanat múlva lángrakapott a közelben levő 1. számú furólyuk, amely egyike a világ leggazdagabb petroleumadó forrása. A forrást 1911-ben furták meg, a napi produktio 400 vagon volt, amíg a forrást el nem zárták. Azután időközönként 4—5 napra nyitották csak meg. Kovással a robbanás után kigyuladt 6 közelben levő furótorony, valamint nagy mennyiségű petroleum, amely tartányokban volt összegyűjtve. Az 1-es számú furólyukból ezalatt 80 méteres lángoszlop tört a magasba vulkányszerű dűbörgéssel. A tűz oly hőt fejlesztett, hogy lehetetlen volt eleinte a lészkét 80 méteren belül megközelíteni, ami az oltási kísérleteket nagyban gátolta. A többi forrást csak nagy erőfeszítéssel tudták megvédeni, így tetemes anyagi kárt szenvedett a társaság s három emberéletet is áldozatul követelt a tűz. A lángoszlopot többféle módon igyekeztek eloltani. Az Astra Romana és a Romana Andrikana a forráshoz négy erős csövezetékert szerelt fel, melyeken át azután közvetlen közelből 15 légkörnyomású gőz- és vízszlopot eresztettek a tűzre. A gőznek és a víznek még annyi hatása se volt, hogy képes lett volna a lángoszlopot más irányba terelni. Ezen kísérlet után tűzértséget vettek igénybe, hogy ez ágyulóvésekkel összerombolja a forrás vezetékét, de ez is mindhiába volt, mert bár a lövések a csövezetékert többször eltalálták, az óriási erővel kitóduló petroleum más utat tört magának. Ezután robbanó aknákkal tettek kísérleteket, amennyiben oly közel, amennyire csak lehetett, alagutakat furtak a forráshoz, hogy azután erős adag robbanóanyaggal nemcsak a forrás vezetékert rombolják szét, hanem az egész felső földréteget megmozgassák s ilyenformán az egész forrást eltemethessék. Az eloltás ezen módja nem sikerült. Végre is két heti égés után gőzzel fojtották el a tüzet. Az eloltás oly pillanatban történt, midőn a forrás gyengébben égett. Mint utólag értesülünk a kár három millió frank, az oltási munkálatoknál harminc utászkatona sebesült meg.

Drágulnak a vasárak. A vaszkartell mult heti, Bécsben tartott ülésén rudvas és a faconvasárakat 100 kilogrammonként egy koronával fölemelte. Ez áremelést ezuttal nem negyedévre, hanem ez év végéig eszközölték.

Az ágyugyárak nem lépnek kartellbe. Szakörökben az a hír volt elterjedve, hogy a Krupp-cég

tárgyalásokat folytat a krensoti Schneider és a pilseni Scoda gyárakkal, valamint egy angol gyárral kartell megkötése ügyében. Az esseni Krupp cég ezen híreket megcáfolta.

Új gyémántbányák. Goyáz brazíliai államban a Garzas folyó partjain nagymennyiségű gyémántot találtak.

Asbest bányászat az Uralban. Egy statisztikai kimutatás szerint a mult év asbest termése az Uralban tetemes emelkedést mutat az előző évekhez képest. E szerint 1907-ben bányásztak 543.143 pud asbestet, 1908-ban bányásztak 663.038 pud asbestet, 1909-ben bányásztak 811.131 pud asbestet, 1910-ben bányásztak 677.966 pud asbestet, 1911-ben bányásztak 948.380 pud asbestet.

A nemzetközi alumínium-szindikátus francia, angol, erika-kanadai érdekeltekből rég ujhól megalakult. Az árakat mindenkor közösen állapítják. A folyó évre alumínium szükséglete felelve Alapvető áru 140 márkát állapítanak meg, kötelezettséggel, hogy jövő évig még nem adnak el.

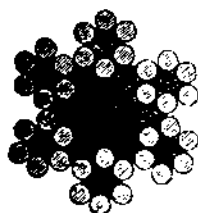

Ércbányászatban jártas

bányamérnök kerestetik.

Valamely szláv nyelv ismerete szükséges.

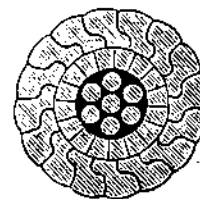
Megkereséseket kiadóhivatalunk továbbít.

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár
részvénytársaság

Budapest, V., Vizafogó 1460. szám.

**Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek.
Sodronykötelek.**

Elektrolytikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

(B/2095/619/25.)

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Allgemeiner Bergmannstag, Wien 16-20. Sept. 1912.

Nahezu ein Dezennium ist verstrichen, seit zum letzten Male in Österreich ein Allgemeiner Bergmannstag abgehalten wurde. Seither haben Theorie und Praxis auch auf dem Gebiete des Berg- und Hüttenwesens mancherlei neue Erscheinungsformen gezeitigt und manches neue Problem zur Diskussion gestellt. Nichts ist daher erklärlicher als der Wunsch, nach längerer Pause wieder auf österreichischem Boden eine Tagung der Berg- und Hüttenleute zu veranstalten, die es ermöglichen soll, die jüngsten Ergebnisse der Entwicklung zu beleuchten und die Lösung noch schwebender Fragen durch gemeinsame Beratung zu fördern. Diesen Wunsch zu verwirklichen, ist Aufgabe des unterzeichneten Komitees, das hiemit für die Zeit vom 16. bis 20. September 1912 einen Allgemeinen Bergmannstag nach Wien einberuft und an die Fachgenossen des In- und Auslandes die herzliche Einladung richtet, sich mit ihren Damen an der Tagung recht zahlreich zu beteiligen.

Gleichwie seine Vorgänger wird dieser Bergmannstag den Teilnehmern Gelegenheit bieten, einerseits durch Vorträge über das Berg- und Hüttenwesen, durch Meinungsaustausch über die Erfahrungen der letzten Jahre und durch Exkursionen in technisch oder volkswirtschaftlich interessante Etablissements fruchtbare Anregung zu empfangen, andererseits aber auch in Stunden froher Geselligkeit alte Freunde wiederzusehen und neue Bekanntschaften anzuknüpfen.

Auch für die heurige Tagung hat das vorbereitende Komitee die Reichshaupt- und Residenzstadt Wien als Versammlungsort gewählt. Es traf diese Wahl in der Erwartung, dass die althergebrachte Anziehungskraft der schönen Kaiserstadt dem Bergmannstag zugute kommen werde.

Programm:

Montag, 16. September, 8 Uhr abends: Gesellige Zusammenkunft der Festteilnehmer (mit Damen) im Kursalon, I. Stadtpark. Begrüßung der Teilnehmer, Verteilung der Festabzeichen und des Detailprogrammes für die Veranstaltungen des Bergmannstages.

Dienstag, 17. September, 10 Uhr vormittags: Hauptversammlung aller Teilnehmer des Bergmannstages im grossen Festsaal des Industriehauses, III. Schwarzenbergplatz Nr. 4. Berichterstattung des Komitees an den Bergmannstag. Feierliche Eröffnung der Tagung. Wahl der Präsidenten, der Vizepräsidenten und der Schriftführer des Bergmannstages. Konstituierung der beiden Sektionen für Bergbau und Hüttenwesen. Festrede. Fachvorträge.

2 Uhr nachmittags: Gemeinsames Festmahl im Kursalon, I. Stadtpark (mit Damen).

Abends: Zwanglose Zusammenkunft im Restaurant Kobenzl.

Mittwoch, 18. September, vormittags: Vorträge in beiden Sektionen (für Bergbau und für Hüttenwesen).

Nachmittags: Rundfahrt um Wien in Salonwagen der Städtischen Strassenbahnen (mit Damen), mit dem Endziel Prater.

Donnerstag, 19. September vormittags: Vorträge in beiden Sektionen; gemeinsame Schlussversammlung.

Nachmittags Exkursionen wahlweise in die k. u. k. Pulverfabrik Blumau*) und in die Städtischen Gaswerke Leopoldau. (Beide Ausflüge unter Benützung von Separatzügen).

8 Uhr Abends: Souper, gegeben vom Präsidenten des

Zentralvereins der Bergwerksbesitzer, Exzellenz Heinrich Grafen Larisch-Mönnich.*)

Freitag, 20. September: Ganztägiger Ausflug in die Wachau (mit Damen). Morgens Abfahrt mittels Separatzuges der k. k. Staatsbahnen mit dem Endziel Melk; von hier Rückfahrt nach Wien auf einem Separatdampfer der k. k. priv. Donau — Dampfschiffahrts-Gesellschaft. Auflösung des Bergmannstages.

Anmeldungen zur Teilnahme sind an das „Komitee für den Allgemeinen Bergmannstag, Wien 1912“, Wien, I. Nibelungengasse 13, zu richten und werden bis längstens 1. August l. J. erwartet. Anmeldungen für die Excursion in die k. u. k. Pulverfabrik Blumau und für den von Sr. Excellenz dem Grafen Heinrich Larisch-Mönnich in Aussicht genommenen Empfang können nur dann berücksichtigt werden, wenn sie bis zu dem genannten Zeitpunkte eingelangt sind. Die pünktliche Anmeldung ist auch wegen der rechtzeitigen Quartierbeschaffung erforderlich. Der Teilnehmerbeitrag, welcher für Herren mit K 15.—, für die sie begleitenden Damen mit K 10.— festgesetzt wurde, ist dem Komitee zugleich mit der Anmeldung zu übermitteln. Der Einsendung von Vorträgen, worüber die beigedruckten Grundbestimmungen näheres enthalten, wird gleichfalls bis 1. August entgegengesehen.

Wien, im März 1912.

Das Komitee für den Allgemeinen Bergmannstag, Wien 1912.

Ferdinand Bachhaus,

k. k. Bergrat im Ministerium für öffentliche Arbeiten, Wien

Eugen Bauer,

k. k. Bergrat, Generaldirektor des Westböhmisches Bergbau-Aktien-Vereines, Wien.

Dr. Josef Blauhorn,

Sekretär des Zentralvereines der Bergwerksbesitzer Österreichs, Wien.

(I. Schriftführer)

Andreas Ecker,

k. k. Oberbergrat, Generaldirektor der Wolfsegg-Traunthaler Kohlenwerks-A. G., Wien.

Willi Eydau,

Generaldirektor der Kuttowitzer Kohlenwerke, Teplitz.

Dr. August Füllinger,

k. k. Oberbergrat, Zentraldirektor der Witkowitz Steinkohlengruben, Mähr.-Osttau.

(Obmann-Stellvertreter.)

Johann Fric,

Berginspektor i. R., Wien,

Max Ritter von Gutmann,

k. k. Bergrat und Gewerke, Wien,

Franz Hvizdalek,

Bergdirektor, Generaldirektionsrat der Montan- und Industrialwerke, vorm. Joh. Dav. Starck, Brüx.

Gottfried Hüttmann,

k. k. Oberbergrat, Vorstand des Vereinigten Brüx-Dux-Oberleutensdorfer Bergreviers, Brüx.

(Obmann)

Franz Kiestlinger,

k. k. Bergrat im Ministerium für öffentliche Arbeiten, Wien.

(II. Schriftführer.)

Karl Neblinger,

Zentralinspektor der Priv. öst.-ung. Staatseisenbahn-Gesellschaft, Wien.

Életpályát keres.

Erőteljes természetű, 39 éves, 6 gimnáziumot végzett ember; beszél és ír magyarul, németül, szerbül, illetőleg horvát nyelven. Jelenleg áll-

állást keres bányavállalatnál lami szolgálatban, vagy kohóműnél. Kifogástalan tisztességű, jellemes, pontos, megbízható, jó családból való, komoly ember; nőtlen, erélyes és munkabíró. Legalkalmasabb raktárnoki, ellenőri, felügyelői, vagy más ilyenféle állásra. Szíves ajánlatokat „A BANYA“ kiadóhivatalába kér „ÉLETPÁLYA“ jelige alatt.

*) Teilnehmerzahl beschränkt.

Hugo von Noot,
Herrenhausmitglied, (Grossindustrieller, Wien.
Franz Pösch,
Hofrat der bosnischen Landesregierung, Wien.
Fritz Pogatschnigg,
Oberbergrat der bosnischen Landesregierung, Wien.
Gustav Ryba,
k. k. Oberbergverwalter, Brüx.
Anton Schmittsek,
Direktor der Galizischen Montanwerke A. G., Siersza.
Dr. Friedrich Schuster,
Generaldirektor der Witkowitz Bergbau- und Eisenhütten-
Gewerkschaft, Witkowitz.
Wilhelm Urban,
Direktor der Zieditz-Haberspirker Braun- und Glanzkohlen-
Gewerkschaft, Zieditz.

Grundbestimmungen

für den Allgemeinen Bergmannstag, Wien 1912.

§ 1.

Der Allgemeine Bergmannstag hat den Zweck, durch Vorträge und Meinungsaustausch über Gegenstände des Berg- und Hüttenwesens sowie durch Exkursionen Anregungen zu bieten und persönliche Beziehungen zu festigen.

§ 2.

An dem Allgemeinen Bergmannstage kann jedermann teilnehmen, der sich wissenschaftlich oder ausübend mit dem Berg- oder Hüttenwesen beschäftigt oder für seine Person vom Komitee zur Teilnahme geladen wird.

§ 3.

Die Verhandlungen des Allgemeinen Bergmannstages werden in Vollversammlungen und in Sektionssitzungen geführt.

§ 4.

In den Vollversammlungen wie in den Sektionssitzungen leiten gewählte Präsidenten und Vizepräsidenten die Verhandlungen.

§ 5.

Die Teilnehmer sind berechtigt, Vorträge anzumelden; das Komitee ist befugt, eingereichte Vorträge ohne Angabe von Gründen abzulehnen. Jedenfalls dürfen nur solche Vorträge gehalten werden, welche Gegenstände des Berg- und Hüttenwesens oder verwandter Disziplinen behandeln und dem Komitee bis spätestens 1. August 1912 vorgelegt worden sind. Bereits gehaltene Vorträge und schon veröffentlichte Abhandlungen sind von der Wiedergabe auf dem Bergmannstage unbedingt ausgeschlossen.

Die Vorträge sind in der Regel in freier Rede zu halten, doch ist die Benützung schriftlicher Notizen gestattet.

§ 6.

Teilnehmer, welche auf dem Allgemeinen Bergmannstage das Berg- und Hüttenwesen betreffende Schauobjekte auszustellen oder Publikationen irgendwelcher Art zu verteilen wünschen, haben hierzu bis 1. August 1912 die Zustimmung des Komitees einzuholen.

Sämtliche Kosten der Einsendung und Rückstellung der Schauobjekte treffen den Aussteller.

§ 7.

Die endgültige Entscheidung in allen den Bergmannstag betreffenden Fragen, welche durch die vorliegenden Grundbestimmungen nicht geregelt sind, stehen vor der Konstituierung des Allgemeinen Bergmannstages dem Komitee, nach der Konstituierung dem Präsidium des Bergmannstages zu.

Die Herzog Koburg'schen Eisenwerke. Wie wir erfahren, stehen die Verhandlungen betreffs Ankaufes dieser Werke durch die *Rimamurányer Eisenwerks-Aktiengesellschaft* vor dem Abschlusse. Die veralteten und daher nicht mehr konkurrenzfähigen Betriebe sollen technisch auf modernster Basis eingerichtet werden, zu welchem Zwecke bedeutende Neu-Investitionen vorgesehen sind. Dadurch würde die uralte Eisenindustrie des *Garamtales* wieder aufblühen und der Wohlstand der dortigen Bevölkerung sehr gefördert. Die Übernahme der Eisenwerke durch die Gesellschaft soll noch im Laufe dieses Sommers erfolgen.

Die volkswirtschaftliche Universität. Dieser Tage wurde unter dem Vorsitze des *Grafen Michael Károlyi* eine Konferenz abgehalten, die die Angelegenheit der Gründung einer volkswirtschaftlichen Universität zum Zwecke hatte. An der Konferenz nahmen mehrere Professoren des Polytechnikums und Vertreter aller volkswirtschaftlichen sowie industriellen Organisationen teil. *Graf Károlyi* betonte in seiner Eröffnungsrede die Wichtigkeit einer volkswirtschaftlichen Universität und erörterte, inwieweit deren Schaffung Aufgabe des Staates und der Gesellschaft ist. In der Diskussion über diese Angelegenheit wurde hervorgehoben, dass es notwendig sei, die ungarische Intelligenz von der juristischen Laufbahn abzulenken und zu höheren volkswirtschaftlichen Studien zu veranlassen. Als Resumé der Besprechungen wurde einstimmig der Beschluss gefasst, dass die Delegierten der wirtschaftlichen Interessenvertretungen die Einberufung einer Enquete in Angelegenheit der volkswirtschaftlichen Universität durch den Unterrichtsminister veranlassen.

Mély-kotró

téglagyártási célokra
alkalmas, fölösleges
lévén,

olcsón eladó.

Benndorf-Várpalota.

(870 b./25)

Fiatal bányafelőr

bányászati iskolai előképzettséggel mielőbbi belépésre kerestetik. A magyar, német és tót nyelv ismerete megkívántatik.

Dobsinai Rézművek r.-t., Dobsina.

(859/21.)

Új bőrdöntő

és egyéb finom bőrárut leg-
előnyösebben vásárolhat
a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. — Telefon 67-80.

Grand Prix aranyérem Páris.

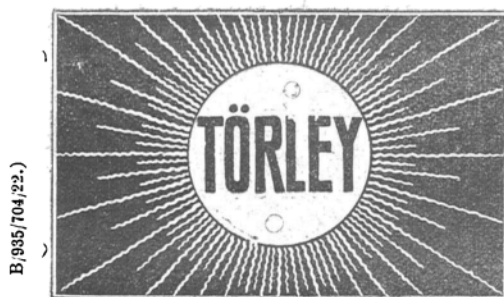
Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(1/0009/011/04)

Kartellumsatzsteuer. Der Abgeordnete v. Pantz hat dem österreichischen Abgeordnetenhaus einen Antrag auf Einführung einer Kartellumsatzsteuer vorgelegt. Er beruft sich darin auf die Kartellenquete, die ergab, dass dem Zusammenschluss der Unternehmer zwecks Kontingentierung der Erzeugung, des Absatzes, der Preisbildung etc. in den meisten Bedarfsartikeln eine kaufmännische Notwendigkeit und Berechtigung anerkannt werden müsse. Die Kartelle ermöglichen nach seinen Darlegungen den Unternehmern die Erzielung bedeutender Gewinne, hauptsächlich durch die bestehenden hohen Schutzzölle, und der Staat soll daher dem Kartellgewinne durch eine Kartellumsatzsteuer teilnehmen. Für Industrien, die sich in einer ungünstigen Konjunktur befinden, sind Ausnahmen vorgesehen. Mit der Steuer sollen auch diejenigen belegt werden, die, wenn auch keinem Kartellverbände angehörig, doch durch Zölle geschützt sind und diese Begünstigung ausnützen.

Konkurs. Die seit 35 Jahren in Wien bestehende Maschinenfabrik Heinrich Fischer, X., van der Nüllgasse 34 ist insolvent. Die Passiven betragen K 360.000. Die Insolvenz wurde herbeigeführt durch Kreditentziehung, Verluste, Konkurrenz der deutschen Maschinenfabriken. An den Verlusten sind deutsche und österreichische Firmen beteiligt.

A szerkesztésért felelős: Dr. Bischitz Béla.

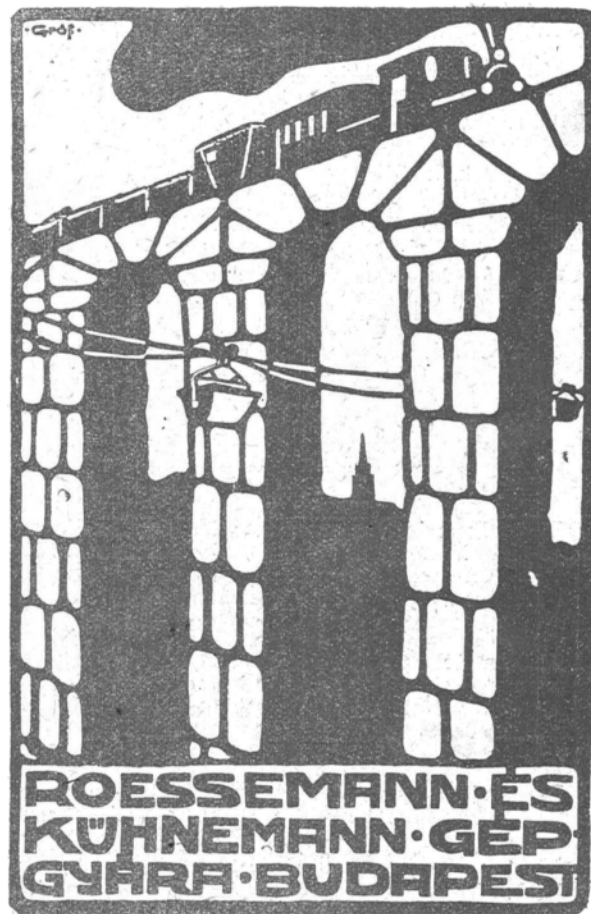

Mindenütt kapható darabonként 70 fillér árban.

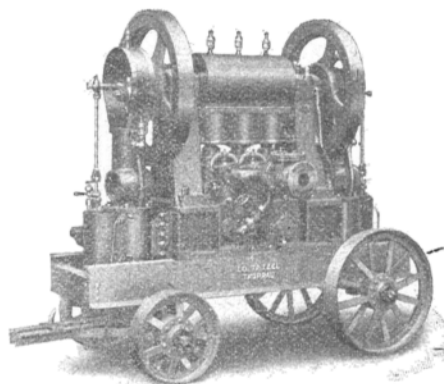
SZULTÁNFORRÁS

BŐR- ÉS DŰS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ÍTAL.
KIVÁLÓ HÜGYHAJTÓ ÉS HÜGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhet a Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.T.-nél
BUDAPEST. TELEFON 162-84

ED. TATZEL, Troppau.

Dugattyús-, kör- és forgattyús-
dugattyús

szivattyúk

minden célra.

Magasnyomású fúvók.

(293/789/7/11)